

SEA - Stiftelsen Estoniaoffren och Anhöriga

Box 925, 781 29 Borlänge * Tel/Fax 0243-123 51 * Postgiro 2511-4

Internet: www.bahnhof.se/-sea/ * E-post: sea@bahnhof.se

Mona Sahlin
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

2001-03-13

Via fax 08-411 36 16

Betr.: Estonia - Johan Franson, Sjöfartsverket och estniska staten jäviga i frågan om ny haveriutredning

I Svenska Dagbladet den 11 mars publicerades en intervju med Gustav Hanuliak vilken som dykexpert medverkat vid flera dykoperationer på Estonia. Sista gången 1996 då fartyget skulle tömmas på sin olja. Vid dykningarna i december 1994 var huvudsyftet faktainsamling till den konsekvensanalys som regeringen givit Sjöfartsverket i uppdrag att utarbeta.

Engagerad av Sjöfartsverket var Hanuliaks funktion ombord dykplattformen 1994 att som dykexpert assistera Johan Franson, Sjöfartsverkets dåvarande chefsjurist vilken, av regeringen utsedd till ensamutredare, följde arbetena.

SvD:s artikel gav bl.a. uppgiften att vid dykningarna i december 1994 hade "några tiotals stycken", vitala delar som skulle svara på varför visiret lossnade, skurits loss av dykarna och tagits upp. Av dessa registrerades eller utvärderades aldrig ungefär tre fjärdedelar utan slängdes tillbaka i havet.

Hanuliak, liksom flera andra medverkande i dykoperationen, förfärades av de bristfälliga svetsningsarbeten som observerades på de upptagna delarna. Det var svetsjobb vilka han betecknade som punktsvetsar där någon sedan lagt ett tjockt lager med färg ovanpå. (Vid sammansvetsning av metallstycken läggs först ett fåtal svetspunkter för att fixera styckena i rätt läge och vinkel varefter den kompletta svetsfogen läggs). I den omfattande (54 sidor) dokumentationen av Analysgruppens intervju med Hanuliak anser han det uteslutet att ett sådant arbete kunde ha utförts av ett varv. Därmed ligger hela ansvaret hos ägarna d.v.s. den estniska staten och hos Nordström & Thulin

Oaktat konstaterandet av bristfälliga svetsfogar på Estonia - och det kan befaras och eventuellt bevisas att de upptagna men bortkastade delarna endast var några exempel - underlät representanten för den myndighet som bär det främsta ansvaret för sjösäkerhetsarbetet i Sverige att agera till följd av den kunskapen. Denna underlåtenhet blev till gagn för det egna verket som bar ansvaret för inspektioner av fartyget, såväl egna som för Bureau Veritas räkning, och till gagn för rederiet som hade det operativa ansvaret.

I Sjöfartsverkets Konsekvensanalys Estonia föreslogs däremot ett annat agerande. Där framfördes förslaget att fartyget skulle vara skyddat och inte få kränkas samt att de tre länderna i sin nationella lagstiftning skulle införa straffsanktionerade föreskrifter. Likaså föreslogs där att fartyget skulle övertäckas med betong. Åtgärder som officiellt syftade till att garantera gravfriden men som samtidigt på effektivaste sätt skulle förhindra vittnesmål om fartygets skick.

Anhöriga i Estland kräver, liksom anhöriga i Sverige, att samhället skall göra vad som behövs för att finna sanningen om Estonias förlisning. Att Estlands regering ej vill ha någon ny haveriutredning är känt. Ett ledande motiv, mest troligt med hänsyn till den senaste tidens avslöjanden kan vara att man vill skydda det egna rederiet och besättningen från att utpekas som direkt ansvariga för katastrofen, d.v.s. ett fullföljande av tidigare handlingslinje. I remissrundan inför beslut beträffande en ny utredning har Estland ej ens bemödat sig att svara medan Sjöfartsverket föga förvånande funnit att någon utredning ej behövs. En ståndpunkt från uppenbart jäviga parter kan dock ej tillmätas någon betydelse.

Ovanstående stärker kraven på en ny haveriutredning. Personer som medverkat i JAIC:s utredning kan ges möjlighet att bidra med kunskaper men ansvaret för att leda och genomföra en ny, oberoende utredning bör anförtros åt part(er) helt fria från bindningar till föregående utredning.

Vi kräver även att granskningen av Sjöfartsverket fortsätter. I synnerhet bör ensamutredaren Johan Fransons agerande bli föremål för en noggrann utredning. De uppgifter som från tid till annan framkommer gör den granskningen än mer angelägen

I ett bandat telefonsamtal med Hanuliak i november 1997 svarar han på direkt fråga om han inte kan berätta sanningen om vad som hände: "... det kommer att bli en så'n jävla cirkus att det blir revolution i hela landet om jag kommer att göra det någon gång!"

För snart en vecka sedan gavs beskedet att mera tid behövdes för att, före sammanträffande med övriga politiska partier, diskutera frågan om en ny utredning med remissinstanserna och anhöriga.

SEA står gärna till förfogande.

Med vänlig hälsning

Stiftelsen Estoniaoffren och Anhöriga - SEA

Lennart Berglund, ordförande

Källor. Bandupptagning, samtal OL/ Gustav Hanuliak 1996-11-19 (Kopia kan erhållas)
Analysgruppen, intervju med Gustav Hanuliak 1998-04-20
Sjöfartsverket, Konsekvensanalys Estonia 1994-12-12

CC Riksdagspartierna